

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
PRENUMERATA: Brazilijoje ir visoje Pietų Amerikoje
metams 125000, Lietuvoje ir kitur 25000
Atskiras numeris — 300 reisų
S. PAULO, Rua da Mooca, 424

LIETUVIŲ AIDAS BRAZILIJOS JORNAL LITHUANO ECHO.

Nepartinis darbininkų laikraštis
Semanaario Lithuano Independente
Leidžia K. Uckus
Redaguoja A. DUKUS
Redakcijos ir Administracijos adresas:
S. PAULO R. da Mooca, 424

6-ti metai

Brazilija — São Paulo, 1935 m. Maio — Geužės 18 d.

Nr 20 (255)

Mirė Lenkijos diktatorius Juozapas Pilsudskis

Vergijos panaikinimo diena

Gegužės 13 dieną buvo minima Brazilijoje vergijos panaikinimo sukaktuvė. Brazilijoje, kaip ir kituose kraštuose iki 1888 metų gegužės 13 dienos buvo vergija ir žmonės, juodukai, buvo traktuojami lygiai su gyvuliais.

Japonai Brazilijoje

Japonai imigruoja Brazilijon ne dešimtimis, bet tūkstančiais, kas mėnesį. Jie vyksta Brazilijon padedami savo vyriausybės ir kūriasi ant ūkių. Jie turi čia savo agronomus, mokyklas su savais mokytojais, sanitarinius namus, gydytojus, bankus ir kitokias reikalingas įstaigas su reikalingais jais. Žmonės atvykusiai iš Japonijos. Japonų kolonijos, kurių yra kelios Brazilijos, atrodo, lyg atskiros valstybės. Daugiausiai japonų yra S. Paulo estade.

Vožni galvijai

Šiomis dienomis Brazilijon tapo atgabenta žemės ūkio ministerijos užpirkti Anglijoj veisliniai galvijai. Kuriurie iš jų, sakoma, yra labai vožni, nes esą pirkti iš Anglijos karaliaus Jurgio dvaro.

Gandai apie sukilimą.

Kazin ar yra kurioje nors salyje taip lengvai priimami gandai dėl mažiausi menkniekio apie sukilimus, kai Brazilijoje? Jei kuriame estado koks nors politikas pasijudina ir garsiau nusiūtaudo, tai jo priešai šaukia, kad esą jau bus sukilimas. Šiomis dienomis tokie gandai pasklido Rio Grande do Sul estade. Mat pas vieną fazendioriu rasti keli supuvę pistalietai ir dėl tų pistalietaų pasklido gandai apie sukilimą.

Neleido susirinkimo

Alliança Nacional Libertadora norėjo gegužės 15 d. surengti viešą mitingą ir padavė prašymą policijai gauti leidimui. Policija leidimo neįsivadė ir susirinkimą daryti nelaido. Alliança Nacional Libertadora yra darbininkų organizacija.

Vargas iš Brazilijos išvyksta

Brazilijos respublikos prezidentas Getulio Vargas 18 d. gegužės išvyksta iš Rio de Janeiro laivu «S. Paulo» į Urugvajų ir Argentiją. Kada jis vėl sugrįš Brazilijon, nežinia.

Luiz Carlos Preste gali grįžti Brazilijon

Rio de Janeiro Laikraščiai rašo, kad vyriausybė nedarysianti jokių kliučių sugrįžti paskilbusiam revoliucionieriui Luis Carlos Prestes.

Luis Carlos Prestes dabar gyvena užsienyje. Komunistai jį šiandieną savinasi kaip savo žmogų komunistą. Bet visai neseniai tie patys komunistai jį vadino išdaviku. Socialfasistų, pardsidavėliu ir kitokiais komunistiniais terminais.

Vokiečiai nori eiti karfauti su Italija

Abisinijos generalinis konsulas

Laval'o kelionė į S. Rusiją

VOKIETIJA GRUMOJA VISAI EUROPAI PRIES VALSTYBIU BLOKAVIMASI

Pilsudskio mirtis gali pakeisti politinę Lenkijos kryptį

Tuo laiku kada Francūzijos užsienio reikalų ministeris Laval vyko į Maskvą, užsuko ir Varšavon pasidavė Lenkijos diplomatais kaip kuriomis mintimis. Francūzų ministeriui buvo pareikšta, kad jis negalės matytis su Pilsudskiu, kuris yra Lenkijos galva, nes esą Pilsudskis labai sergas ir jau kelintas mėnuo gulys lovoje. Ir vos tik apleidus Lenkijos teritoriją Francūzų ministeriui, Lenkijoje perbėgo žinta apie mirtį maršalo Pilsudskio. Tai buvo gegužės 13 dieną. Pilsudskis mirė lygiai tą dieną, kuomet buvo sukaktuvės jo padarytam perversmui 1926 m. gegužės m. 13 d. Pilsudskio lavonas bus palaido-

tas Krakuvoje Vavelio pilyje drauge su Lenkijos dedžiūnais. Pilsudskis norėjo tik kad jo širdis būtų palikta prie Lietuvos, ten kur ir jo motina palaidota. Tuo savo noru Pilsudskis parodo savo nusistatymą dėl susivienijimo Lenkijos su Lietuva. Dėl tos idėjos Pilsudskis ir dirbo, nuolatos siuntinėdamas savo atstovus Lietuvon tartis su Lietuva dėl vienybės. Po maršalo mirties ar įvyks kokios permainos Lenkijos politikoj, sunku pasakyti, bet greičiausiai, kad bus ir toliau tęsiama jo idėja suvienyti Lenkiją su Lietuva. Nes toks ir buvo paskutinis Pilsudskio noras.

Bolševikai labai gerai sutiko Francūzijos ministeri

Gegužės 13 d. Francūzijos ministeris Laval atvyko Maskvon, kur buvo iškilmingai sutiktas Maskvos diplomatu ir sovietų žurnalistų. Francūzijos ministeris Laval turėjo oficialų pasikalbėjimą su Maskvos diplomatais apie porą valandų, gi likusį laiką praleido pokiliuose ir teatruose. Iškilmingiausi pokiliai buvo surasti komunistų buržuazinės valstybės ministerio garbei, kuriose dalyvavo ir pats Stalinas «didysis proletarato tėvynės vadas». Tai pirmąsy Stalinas atsisėdo drauge su kapitalinės valstybės ministeriu. Po pokilių, bolševikai specialiai Laval'ui surengė teatrą ir vos tik įėjus ministeriui teatrą, visa publika pradėjo šaukti Francūzijos garbei ir muzika groti

francūzų himną. Spauda praneša, kad nė viena kapitalistinė valstybė nepriima taip iškilmingai ir neatiduoda tokios garbės sovietų valstybių atstovams, kaip Sovietų Rusija. Francūzijos, ypatingai bolševikų spauda labai plačiai rašo ir priduoja be galo didelės reikšmės tokiam susitikimui kaipo ženkliu didelio draugiškumo tarp Sovietų Rusijos ir Francūzijos. Francūzų spauda sako, kad po Laval' kelionės į Maskvą, ir francūzų komunistinės daktos turės liautis varę komunistinę propagandą Francūzijoje. Iš to jau matosi, kaip blunka komunistų ankščiau paleisti šūkiai, kaip menkėja jų didelis «revoliucingumas».

Vokiečiai nebijo jokių Europos valstybiu protestu

Vokiečiai dabar labai spaudosi, bet vargu kas jų spaudymosi išsigąs. Jie nepatenkinti Pabaltijo valstybių susitarimu, priešingai Dunojaus valstybių paktui, ne palankiai žiūri ir į kitus tarptautinius susitarimus, sakydami, kad visa tai daroma prieš Vokietiją. Bet kuomet vokiečiams buvo pasiūlyta prisidėti prie Rytų Lokarno sutarties pasirašymo ir užtikrinti Rytų Europos taiką, tai vokiečiai nuo tokio pakto atsisukė. Vadinasi patys vokiečiai sėja neapykantą, patys vokiečiai pilni gruboniškų tikslų ir patys jie šaukia kad visa Eupopa blokuojasi prieš juos.

Sąjungai vokiečiai išskėlus didesnius protestus prieš Vokietiją, nacionalistai ir jai jokio dėmesio nekreipė ir pareiškė, kad nesąmonė būtų, vokiečiams laukti ir nesiginkluoti, kuomet visa Europa ginkluojasi iki dantų. Jei Europa nori taikos, tai kam, sako vokiečiai, didžiausi taikos rėkšniai taip ginkluojasi ir daro visokius blokus prieš Vokietiją? Visa Europa, esą ginkluojasi prieš Vokietiją, dėl to ir vokiečiams negalima rankas sudėjęs sėdėti, nes valandai atėjus, kad jie galėtų parodyti savo jėgą visam pasauliui, ką vokiečiai gali, kaip jie yra pasišventę ginti savo tėvynę ir jos garbę, —

Berlyne praneša, kad vokiečiai būriais juos Abisinijos kariuomenės savanoriais ir kad leistų juos kariauti su ita-

lais Afrikoje Abisinijos pusėje. Abisinijos viriasybė pareiškė, kad ji, kilus karui su Italija, neimsianti karovių savanorių europiečių. Iš tokio vokiečių siūlymosi svetimon kariuomenėn rodo kokie yra pyragai prie Hitlerio

Sovietai kursto sukilimus vokiečiams

Iš Rygos pranešama, kad Sovietų Rusijos radio stotis «Komintern» pradėjo skleisti iš Maskvos propagandą, taikomą Vokietijos darbininkams. Prakalbos per radio sakomos vokiškai ir nurodoma Vokietijos komunistams, kaip reikia slapta organizuotis ir ruošti prie Hitlerio diktatūros nuvertimo.

Lenkijos socialistai nepaminėjo Pilsudskio mirtį

Iš Lenkijos pranešama, kad visa lenkų tauta liūdi dėl Pilsudskio mirties ir visa spauda mini jo nuopelnus Lenkijai, tik vieni socialistai esą nežodžio nepaminėjo per savo laikraštį «Robotnik» apie Pilsudskio mirtį. Laikraštį «Robotnik» įsteigė pats Pilsudskis kuomet dar jis buvo karštu socialistu. Bet vėliau Pilsudskis nuėjo tarnauti reakcijai ir socialistus pradėjo smaugti ne blogiau už Rusijos caro žandarus. Dėl to socialistai visai nepaminėjo jo mirties, kaip darbininkų prieš ir didelio despoto

Sovietų karo instruktoriai. Lietuvoje?

Vokiečiai paleido gaudus, kad Lietuvoje esą atvykė iš Sovietų Rusijos bolševikų karo instruktoriai mokinti karo aviacijos lietuvius. Šita žinia Lietuvos vyriausybė užginčijo.

Kasykloje žuvo 400 darbininkų

Anglies kasykloje, Kinijoje, žuvo 400 darbininkų kuomet kasyklas užliejo vanduo. Visi darbininkai ir vienas inžinierius prigėrė.

Rusu - Cekų sutartis

Pragoje, Čekoslovakijoje, pasirašyta savitarpio bendradarbiavimo sutartis S. Rusijos ir Čekoslovakijos. Sutartį pasirašė Čekų užsienio reik. ministeris Benos ir Sovietu atstovas Aleksandrovski.

Vokiečiai ištrėmė žurnalistą

Vokietijos vyriausybė įsakė per penkias dienas apleisti teritoriją «New York Times» korespondentui Bolgas dėl to kad jis yra žydas ir per spauduoda tendencingai apie Vokietiją žinias užsieniui suteikia.

Pasto Dėzūtė

A. Vikonis, P. Gudaitis, A. Tysliava, P. Siniauskas, G. Golovonov, K. Taujanskas, B. Stražnikas, A. Šaučiūnas, D. Jurgutis, J. Višmirskis, J. Junka, J. Romano, P. Banaitis, J. Bulota, M. Lekavičiūtė, J. Stripoikis, J. Kalina, J. Borisov, J. Karvauskas, L. Danielus, J. Kazakevičius, J. Baranauskas, J. Satkūnas.

Apžvalga

Kokia nauda is Pasaulio Lietuviu Kongreso?

Knygos „Pasaulio Lietuviai“ redaktorius, P. Ruseckas užsieniu laikraščiams yra pasiuntęs gan platų straipsnį apie DULR veikimo planingumą, kuriame nagrinėja šiuos klausimus: 1) lietuvių kultūros namai, 2) žemės ūkio kolonijos, 3) Viso pasaulio lietuvių sąjunga, 4) Viso pasaulio lietuvių kongresas.

Tai visi tie pagrindiniai klausimai, kuriais bus kalbama pasaulio lietuvių kongrese šiais metais rugpjūčio mėnesį. Visi tie klausimai sueina į vieną, būtent — apie pasaulio lietuvių kongreso naudingumą.

P. Ruseckas kalbėdamas apie lietuvių kultūros namus, sako, kad tokie namai turi būti steigiami, kiekvienoje didesnėje lietuvių kolonijoje ir nurodo, kur tokie namai jau veikia, pažymėdamas, jog ir S. Paulo mieste tokie „kultūros“ namai yra. Apie S. Paulo miesto lietuvių „kultūros“ namus čia nekalbėsime, apie tai išsitarime kitu sykiu, tik pažymėsime, kad esantieji P. Amerikoje veikiantieji lietuvių „kultūros“ namai daro labai didelę gėdą kolonijoms.

Dėl žemės ūkio kolonijos Ruseckas sako, kad šis klausimas yra labai didelis ir sudėtingas, kuriam išspręsti reikia didelio planingumo ir daug lėšų, kurių tuo tarpu nėra. Dėl to tas klausimas lieka atidėtinai ir jo nepagrėitins nei pasaulio lietuvių kongresas.

Apie pasaulio lietuvių sąjungą autorius sako, kad tokia sąjunga labai reikalinga, bet ir šiuo klausimu nieko nėra padaryta. Ir pasaulio lietuvių kongresas tokios sąjungos nesuorganizuos, jis tik gali tam pritariti ir savo nuomonę išnešti. Vadinas ir pasaulio lietuvių sąjungos kongresas nesuorganizuos.

Ketvirtas P. Rusecko pastatytas klausimas, tai: ar šauktinas dabar kongresas? Jau iš pirmesnių klausimų matosi, kad kongresas nieko nepadarys minimais klausimais. Iš to išeina, jog ir kongresas yra nereikalingas. O jeigu jis reikalingas, tai jam reikia didelio pasiruošimo, o ne taip kaip dabar jis bus šaukiamas. Nauda iš kongreso bus labai maža, ką nurodo savo straipsnyje ir Ruseckas. Jis tik sukels tam tikro ūpo Lietuvos visuomenėje ir atstovuose ir vieną kitą rezoliuciją priims, gal būt. Tai tokia bus jo nauda. Praktiškai kongresas visai neapsimokės, sako Ruseckas, „nes Lietuviai ir užsienio lietuviams kaštuos labai daug, gal apie 100,000 litų, o už tuos pinigus galima būtų pristoigti mokyklų, bibliotekų. Kongresas pasibaigs, o greit po jo ir ūpas nulsūgs, o nutautimas, kol nabus užtektinai mokyklų, bibliotekų eis, kaip ejęs. Taigi, dideli pinigai bus išleisti, sako Ruseckas, daug energijos bus išleikvota neracionaliai, neproduktingai“. Ir dėl to, Ruseckas sako: „Pirmuočiausia darykime tai, kas realiai stato nutautimą, o kongresas nepabėgs ir šiandien jis nešauktinas“.

Baigdamas savo straipsnį Ruseckas užsimena ir apie Draugijos Užsienio Lietuviams Reikalingą veikimą. Ir iš Rusecko žodžių matosi, kad DULR užsimojusi daug nuveikti įvairiais klausimais, bet iki šiolėi nė vieno neįvykdė, kad DULR nuo vieno dalyko bėga prie kito ir nė vieno klausimo neišsprendė iki galo, bet skelbia vis naujus. Kad darbas būtų konkretus ir eitu tiesia savo vage, Ruseckas siūlo, kad DULR leistų savo laikraštį, kuriame būtų nuosekliai nagrinėjami visi išsivertę aktualūs klausimai, kuriame galėtų kiekvienas išsivertę išreikšti savo nuomonę apie aktualius klausimus, o tada jau eiti prie darbo. Ir vietoje kongreso Ruseckas siūlo tokį laikraštį leisti, kuris apsaitytų daug pi-

Pasaulio Lietuviai

(Tąsą iš 19-to nr.)

Papildę Mačiulio straipsnį apie „kriminalinės praeities inteligentus, ir nurodę jų santykius su kolonija ir pavieniais jos asmenimis bei Lietuvos valstybės įstaiga, eisime toliau, kur Mačiulis kalba apie organizacinę ir visuomeninę veikimą, spaudą ir kt.

Lietuviai, vos tik pradėję kurtis Brazilijoje, ekonominiai būdami dar visai silpni, bet nepamiršo ir visuo meninių reikalų. Pradėjo organizuotis, leisti laikraščius, kalbėti apie mokyklų steigimą, žemės kolonizaciją ir k. d. Bet toks entuziastiškas išsivertis sukrutimas, greitai atslūgo ir sukurtos organizacijos iširo kuomet ir čia savo koją įkėlė konsolato remiami ir palaikomi „inteligentai“. Prasidėjo lietuvių skilimas į grupes. Vieni ėjo su konsolato „inteligentais“, kurių tikslas buvo turėti popierines organizacijas ir melžti litus iš Lietuvos valstybės išdo, kiti organizavosi į savišalpinės organizacijos ir jų tikslas buvo — sucementuoti išsivertis ir savomis jėgomis tiesti kultūrinis bei ekonominius kolonijai pagrindus. Vieni ir kiti leido savo laikraščius. Pirmuosius rėmė ir šelpė konsulas, antruosius palaikė kolonija. Dėl to per spaudą ir prasidėjo nesutikimai. Konsulatiniai buvo puolami ir iškelti jų nesąžiningi darbai, apie ką Mačiulis ir primena savam straipsnyje kad buvo „šmeižiamas“ konsulas. Bet tai nebuvo joki šmeižtai, o tik iškelti visų blogumų faktai, kurie plaukė iš konsulato. Konsulatiniai pagaliau pradėjo skelbti, kad visi tie, kurie taip juos puola, yra komunistai. Tokia „kovos“ priemonė prieš nepalankius asmenis jiems buvo geriausi. Dalinai konsulatiniai „inteligentai“ savo tikslą pasiekė. Susivienijimas ir jų organas policijos liko uždaryti. O „komunistų“, iš 40,000 lietuvių policija rado tik 14, kuriuos išstrėmė iš Brazilijos. O kelių šimtų narių organizacija kaip „komunistinė“, tapo išskaidyta.

Tai taip konsuliniai kepė ir dar tebekepa „komunistus“, kad jie nestovėtų ant kelio jiems, jų organizacijoms, kurių turi viso apie tuziną ir, kurių bendras narių skaičius neprašoksta 30 žmonių. Ir visa toji grupelė sudaro šiandien „lietuviškus namus“ ir „lietuvių sąjungą Brazilijai“, kurie yra šelpiami Lietuvos valstybės pinigais, bet jokio kultūrinio darbo nėra nuveikę. Kad konsuliniai kepa dar ir šiandien „komunistus“, aiškiai pasisako pats Mačiulis, rašydamas apie laikraštį „Lietuvių Aidas Brazilijoje“. Mačiulis savam straipsnį sako: „Liet. Aidas Br.“, pradžioje palaikęs žiburiečius, dabartiniu metu ir pats nukrypsta „kultūriečių“ link. Na o „kultūriečiai“ Mačiulis sako, veikia pasireiškę komunistine kryptimi“.

Iš šito aišku, kad Mačiulis netik per savo laikraštį, kuris leidžiamas Lietuvos valstybės pinigais, užsiima provokacijomis, bet ir knygoje „Pasaulio Lietuviai“ neužmiršo pasėti provokacijos, sakdamas, jog „Liet. Aidas Br.“ yra komunistinės ideologijos laikraštis.

Mačiulis rašydamas apie kultūrinę lietuvių darbuotę, turėjo labai gerą progą save išaukštinti. Kiekvieną nuveiktą darbą Mačiulis priskyrė sau. Nieko neturėtume prieš toki žmogų, kuris pats sau garbės vainiką pi-

jei jisai neprovokuotū kitų, jei jisai nekirsintū kolonijos, jei jis nekenktū kitiems dirbti kultūrinį darbą, jei jis nebešališkom akim, kaip konsulas, žiūrėtų į visus lygiai. Koks Mačiulio darbas lietuvių kolonijai, toks pat ir jo straipsnis dvelkia neapykanta, užgauliojimu ir kenkimu kitiems dirbti. Tikrumoje, Mačiulis per 6 metus nieko lietuvių kolonijai gero nenuveikė, bet priešingai — daug jai blogo yra padaręs. Bet vis dėlto jisai turėjo drąsos pasigirti savo nuveiktais kolonijai darbais. Kiti jo akyse, yra niekai, tik jis vienas yra kolonijos nenulstamas darbininkas. Bet tikrumoje visai to nėra. Jau mes nekalbame apie pažangiąją lietuvių kolonijos dalį, kurį nuo pat pirmų emigracijos dienų dirbo kultūrinį darbą vien tik iš pasišventimo, jokių piniginių pašalpų nereikalaujanti iš Lietuvos, kaip tą daro Mačiulio sukurtos „organizacijos“, Mačiulis neigia net savo geriausių draugų vienminčių darbus, iš ko galima spręsti apie didelę jo garbetrošką ir savo asmens kėlimą. Nereikia mums stebėtis, jeigu Mačiulis ignoruoja pažangiąją kolonijos dalį vadindamas juos „komunistais“ ir lietuviybės griovėjais, žinant tai, kad Mačiulis ignoruoja ir katalikų (parapijonų) darbus, kur Mač. yra net garbės nariu. Neliesdami pažangiųjų, imkime tik katalikiškas ir tautiškas organizacijas. Taututiškom organizacijom vadovauja Mačiulis, jis joms ir pašalpas parupina; katalikiškomis vadovauja kun. Sugintas. Paėmę tas dvi grupes ir sulyginę jų darbus, matysime, kad Mačiulis su savo „patriotais“ nėra padaręs nei šimtosios dalies to, ką padarė kun. Sugintas su parapijonais savo tikslui siekti. Mačiulis su savo „patriotais“ jokio darbo, nors ir patriotiško nenuveikė, tuo tarpu kun. Sugintas sugebėjo surinkti virš 100,000 aukų bažnyčios statybai ir suorganizuoti virš 1000 narių parapiją. Nežiūrint, kad Mačiulis su kun. Sugintu yra geriausi draugai ir tų pačių idėjų žmonės, bet ir čia M. pažemino savo draugą pažymėdamas, kad katalikų dvasiniai reikalai iširę, kad katalikiškoje dvasijoje nieko nenuveikta, kad Brazilijoje lietuviams reikalingi tik vienuoliai. Vadinas ir prieš savo draugą Mačiulis reiškia neapykantą ir tendencingas žinias suteikia. Tai ko gi galima tikėtis iš Mačiulio pažangiąją kolonijai?

Taip per kelis metus M. purvino lietuvius visai pravardžiudamas, jei tik kas imdavosi kokio nors darbo. Mačiulis norėdamas visur pirmas būti, nepakenčia tu, kurie dirba be jo. Nuo to daugiausia kenčia didesnė dalis kolonijos ir bendras lietuvių kultūrinis pakilimas. Nes jeigu kur nors Mačiulis negali įkelti savo kojos, tai ten jis mato „komunistus“, kuriuos reikia areštuoti. O jei kur Mač. įkelti koją, bet neduodama jam demagogiškai pasireikšti, tai ten jis mato didelį iškrirkimą.

Aišku, tokiose sąlytose, kur demagogija, grasos ir šmeižimai, negali gerai veikti kultūrinę veiklą. Ir vis dėlto, „organizacijos“ susispietę „lietuviškuose namuose“ vaikotos ir tinginiai, kurie tik minta pašalpais gaunamomis iš Lietuvos per savo „dvasios vadą“ Mačiulį.

(Galas)

Is Urugvajaus Lietuviu

Įvažiavūs Urugvajun pirmiesiems lietuviams darbininkams, teko matyti daugiau vargo negu dabar. Nors tais laikais ir nebuvo tiek daug bedarbių, kaip dabar, bet darbui gauti kliūčių buvo užtektinai: nemokėjimas nė žodžio ispanų kalbos ir neturėjimas pažinčių buvo svarbiausios kliūtys. Be to, tais laikais ir pati Urugvajaus industrija buvo daug silpnė. Todėl prisėidavo keliauti iš vieno dvaro kitą. Šitokios aplinkybės ilgai neleido, ir babar dar kliudo lietuviams skaitlingai susigrupuoti, organizacinaliai gyventi, nuo ko daug nukentėjo ir dalinai dar tebekenčia visuomeniškai kultūrinio darbo išvystymas.

1927 metais Urugvajaus lietuviuose prasidėjo šioks toks kultūrinimasis, tiksliau sakant, tik kultūros bei visuomenišku vardu operavimas.

Atvažiavęs iš S. Amerikos „eksportui“ paruoštas bolševikų instruktorius Rasoda-Mizara, o jis yra paruošęs tendencingą knygą „Argentina ir joje gyvenantieji lietuviai“ kurioje visos darbininkų organizacijos išpeiktos, o bolševikų išgirtos — Aut.), stengėsi Urugvajaus lietuvius suorganizuoti ir apšviesti bolševikišku stiliumi. Suorganizavo 2-rą ir 11-tą savišalpos kuopą, abiem įsakė klausyti

„generalinės St. I no linijos“

Tos dvi kuopos, tiesa sakant, laikėsi „generalinės linijos“, bet savišalpinis ir kultūrinis darbas joms negalėjo rūpėti, jau vien dėl to, kad turėjo varyti lietuvių darbininkų fanatizavimo darbą, akiai girti Stalino diktatūrą, kurį primena praktikuota barbarizma apoliutizmo laikais. Tam tikslui aukomis rėmė Argentinoj einantį bolševikiškos minties savitrašį „Rytojū“, o šis tik visiems, kurie tik sugebėjo kritikuoti kazermiškos bolševikų diktatūros neigiamąsias puses — pėrė kailį žodžiu ir pagaliu! (Pav. „Rytojū“ slaptas pasikesinimas nutūdyti „Darbininkų Tiesos“ redaktorius Bronių ir Liudą Svedus 1929 m. Argentinoje — Aut.) Pasisekimas „Rytojū“ buvo pusėtinas, nes tuo metu S. Rusijoje tik ką buvo pradėtas vykdyti penkmetinis planas, kurį lietuvių bolševikų spauda pernelyg reklamavo kaip bolševikiškos gerovės kūrimą, daug lietuvių, agitacijos apsvaigintų, tuo susižavėjo, kiti net tikėjosi per „R.“ redaktorių protekciją įvažiuoti S. Rusijon, todėl kuo galint jėms stengėsi įtikti, ko jau dabar nebepraktikuoja.

Bolševikų ekstra agitacija sukėlė Urugvajaus lietuvių kolonijoje organizacinę entuziazmą. Beveik tuo pačiu laiku, kaip ir Rasoda-Mizara, pribuvo ir kun. Vipartas.

Jis taip pat nesnaudė, organizavo lietuvišką parapiją ir iš parapijonų gerai pelnydavo. Senesnieji mūsų tautiečiai, ypač tamsios moterėlės, nemokėdami ispaniskai spaviedotis, ilgą laiką gyveno bedievyiskai, be išpažinties. Kun. Vipartui atvažiavus, šoko jam spaviedotis, už tai jam apmokėdami šviežia žuvis, pinigais, kiti gi padirbino altorių, nupirko figurnąją vietinį vargoną. Bet daugiau suorganizavus pažangių organizacijų, pradėjus leisti laikraščius ir vartoti akciją už bedievybę ir savarankišką galvojimą

kun. Vipartui nedavė įsigalėti. Jis palikęs visą savo kurybą paskutinėmis dienomis turėjo eiti duoną užsidirbti gyvulių skerdyklon „Swift“ ir galų gale negarbingai išbėgti, palikdamas daug „relikvijų“...

Urugvajaus lietuviai įveikė kun. Vipartą, ir toliau orientavosi ta pačią linkme: duoną pelnyti darbu, o idėjinį darbą dirbti iš pasišventimo. Todėl jau

aiškūs ir kun. Radžiaus nepasisekimai

Jis taip pat gavo „kno-koutą“, kaip ir kun. Vipartas. Norėjo gerą duoną valgyti nieko nedirbdamas, turėjo iš-

(Tąsą 6-tam pusl.)

Lietuvoj bus priimami savanoriai kareiviai

Iš Kauno pranešama, kad Kauno naujokų ėmimo komisija praneša Lietuvos gyventojams, kad vyrai norintieji šiais metais pavasarį stoti į kariuomenę, turėtų būti priimami savanoriais kareiviais, o ne kaip įprastai, kaip priverčiamieji kareiviai ir atneštų daug didesnės naudos. Mums rodosi, kad P. Rusecko mintys yra sveikos ir su kaikiurėmis galima pilnai sutikti.

Iš Kauno pranešama, kad Kauno naujokų ėmimo komisijai pranešama ir apie prašymų pridėti gimimo metrikas, policijos liudijimą apie tai kad įstoti savanoriu kariuomenėn nėra kliūčių ir tėvų sutikimą. Norintieji stoti savanoriais bus priimami nuo 18 iki 25 mt. amž. Šitokios žinios tarp Liet. gyventojų sukėlė didelį nerimą.

ajaus ietuviu

ajun pirmiesiems
ams, teko malyti
dabar. Nors tai
daug bedarbių
ui gauti klijūčių
okėjimas nē žo-
neturėjimas pa-
psios klijūty. Pa-
i Urugvajaus ir
silpnesnė. Todėl
iš vieno dvaro
rbės ilgai neleidu,
lietuviams skait-
organizaciniui
laug nukentėjo ir
ia visuomeniški
ystymas.

gvajaus lietuviu-
s kultūrinimais.
kultūros bei vi-
peravimas.

Amerikos «Eko-
bolševikų instruk-
o jis yra parašę
Argentinos ir jo-
» kurioje visos
cijos išpeiktos, o
- Aut.), steigėsi
s suorganizuoti
išku stiliūmi. Su-
11-tą savišalpo
klausti

t. l. no linijos“

ta sakant, laikėsi
, bet savišalpinis
s joms negalėjo
to, kad turėjo va-
nkų fanatizavimo
Stalino diktatūra
kuotą barbarizmą

Tam tikslui au-
linoj einantį bol-
savaitraštį «Ryto-
s, kurie tik sugė-
rimiškos bolševikų
sias puses – pe-
galiu! (Pav. ry-
sikesinimas mu-
iesos) redaktorius
edus 1929 m. Ar-
Pasisekimas «Ry-
as, nes tuo metu
o pradėtas vyk-
amas, kurį lietuviai
rnelnyg reklamavo
gerovės kūrimu
cijos apvaiginti,
ti net tikėjosi per-
tekoją išvažiuoti
kuo galint jį mas
jau dabar nebe-

tra agitacija su-
ietuvių kolonijoj
azma. Beveik tuo
Rasoda-Mizara,
n. Vipartas.

laudė, organizavo
ir iš parapijonų
nesnieji mūsų tau-
moterėlės, nemo-
spaviedotis, ilgą
iška, be išpažin-
atvažiavus, šoko
tai jam apmokė-
, pinigais, kiti gi
upirko figaravė.
Bet daugiau su-
gių organizacijų
trasčius ir varyti
; ir savarankiškai

edavė įsigalė. I.
o kurybą paskuti-
o eiti duoną uk-
kerdyklon «Swift»
ngai išbėgti, pa-
vijų»...

luviai įveikė kun-
ientavosi ta pačia
ti darbu, o idėji-
pasišventimo. To-

izliaus nepasisė-
ai
«kno-kouta», kaip
forėjo gerą duoną
damas, turėjo iš-
n pusl.)

Opozicija Vokietijoje Stiprėja

Vienas žymus Vokietijos social-
damorkatas, kuris dabar gyvena už-
sieniuose, rašo New Yorko socialistų
savaitraštyje «New Leader», kad pa-
sipriešinimas «nacių» diktatoriui Vo-
kietijoje auga ir stiprėja. Šita savo
nuomone jisai remia smulkiais ži-
nionis, gautomis iš «trečiojo reicho».
Jisai sako:

„Opozicija krašte auga, ir kas
svarbiau, ir organizuojasi.

„Pasiremiami patikimomis in-
formacijomis iš visų Vokietijos dalių,
mes dabar turime aiškų padėties
vaizdą.

„Viena, reikia pažymėti tarpe
organizacijos elementų įvairių grupių
monarchistus, Plienkeperius, Vokietij-
os Ordino likučius ir Juodąjį Fron-
tą. Šios grupės turi ryšių su armija,
su stambiais žemės savininkais ir
sunkioja pramone.

„Paskui yra evengeliškos (pro-
testonų) ir katalikiškos bažnyčių opo-
zicijos. Pirmoji yra aiškiai conserva-
tyviškas pasipriešinimas režimui, ant-
roji pasilaiko katalikų darbininkų ir
jaunuolių organizacijomis.

„Toliau, eina kovojančios social-
demokratų ir komunistų grupės ir į-
vairios socialistinės atskalos“.

Straipsnio autorius sako, kad

vis daugiau įtakos tarpe hitlerizmo
priešu įgyja socialdemokratai, kurie
atstėigė savo partijos organizacija ir
padarė ją veikliu ir nuolatos stiprė-
jančiu irankiu prieš «nacių» despo-
tizmą. Nors tiksliai socialdemo-
kratų buvo išžudyti ir dar daugiau
jų yra sugrūsta į koncentracijos sto-
vyklas ir kalėjimus arba turėjo pasi-
šalinti į užsienius, bet partijos narių
masės neišnyko. Jos buvo geriausiai
organizuotos ir išlavintos masės Vo-
kpetijos respublikoje, ir jos dabar
vėl ima atgauti savo senąją kovos
dvasia.

Kai dėl komunistų, tai, anot to
rašytojo, jų taktika yra pragaištinga.
Ji veda prie to, kad veikliausias ele-
mentas yra nuolatos statomas į pa-
vojų ir pripildo «nacių» kalėjimus.
Niekas gero iš šitokio darbininkų
jėgų aukojimo Hitlerio budeliams ne-
galai išeiti.

Autorius mano, kad «nacių dik-
tatura turės būti sugriauta laipsniškai.
Todėl jms laiko, iki ji išnyks. Arti-
miausias uždavinys dabar esąs atliu-
suoti diktatūros pančius, sumažinti
jos spaudimą ir išplėsti veikimo
plotą.

«Kova tęsiasi!» sako jisai, baig-
damas savo pranešimą.

Smetonos „Nuopelnai“

...Autoritarinė valstybė be «ne-
klaidingo» vado, apsupto tam tikra
legenda, negali gyvuoti. «Vadas» turi
būtinai būti, o jeigu nėra žmogaus,
pasižymincio bent kokiomis kilnesnė-
mis sovymbėmis ar nuopelnais, tai pa-
inama bet koks plačiaburnis balvo-
nas ir padaroma iš jo viršžmogis, ap-
dovanotas viršgamtiskomis ypatybė-
mis. Šiaurapiilviai žurnalistai ir pro-
tesoriški šliužai neriasi iš kailio, kad
apgautus tokį tipą aureole, sukūrus
apie jį nebūtas legendas, vienu zo-
džiu, kad padarius iš jo neklaidingą
vadą, mokytoją, tėvynės tėvą, karžy-
gį ir t. p. sutvėrimą, gyvenantį vien
tik tautos meile, jos gerove, aieitimi
ir tt. Pasiskaitykim lietuviškų šunfa-
sičių išprakaites apie Smetoną, kas
per didvyris iš to Antano, kas per
išminčius, kas per gerasirdis ir prak-
kilnus sutvėrimas! Stačiai jis nebepa-
žįstamas, nebe šios žemės padaras.
Spauda, knygos, radio, kinas, įvairūs
paruošimai ir iškilnės, viskas naudo-
jama Smetonos «bronzinimui».

Kas gi tas Antanas Smetona?
Mažo ūkininko vaikas, vaikystės die-
nose ganė kiaules, vėliau varinėjo
karves, paskui pateko mokyklon ir
per didelį tėvų vargą išėjo gimnazij-
ją, paskui vargais negalais baigė u-
niversiteto teisių skyrių ir pastojo
tarnauti bunalteriu į vieną Vilniaus
banką.

Laisvomis nuo darbo valando-
mis rašinėjo straipsnius, pradžioj
kiek kairesnius, vėliau, susibiuliu-
vęs su «ponybe», užmiršo. Jų pats
paieina iš mažų ūkininkų, pasidarė
žmogus su pretenzijomis į «aristo-
kratiškumą», bet visą laiką ir visur
nič niekuo repasižymėjo, buvo ir yra,
kaip ir dauguma mūsų valstietiško
krašto inteligentų, šiaip sau pilkas,
niekuo ypatingai nedėtas pilietis. Pa-
sakysim daugiau, Smetona net nepa-
siekia pas mus įprasto intelektuališ-
ko lygmens. Prieš karą jis bandė ku-
rį laiką advokatauti Biržuose, bet pir-
mos savo bylose susikirto, pasirodė
visiška be sugebėjimo ir turėjo tą
amatą mesti. Grįžo vėl prie antrae-
lio darbo banke.

Smetonos moralį veidą nušviečia
tas, kad jis, «mūsų tautos priekėlėjas»,
niekada neišdrįso priešintis nei prieš
caro, nei prieš kaizerio okupaciją.
Prieš karą Smetona kaip maro vengė
bet kokio nelegalaus žygio. Jis buvo
ištikimiausias caro pavaldinys; bailu-
mas yra vyraujantis jo moralinio vei-

do bruožas. 1905 metais, revoliucinio
pakilimo metu, Smetona «demokratas»,
valstiečių sąjungos žmogus, bet kaip
tik stoji reakcija, Smetona persimeta
į reakciją ir ima tupioti grieš caro
nagaika. Jo įkurtoji reakcinė «VIL-
TIS» buvo cariškos reakcijos lietu-
viška atriga. «Autoritetų gerbimas»
Smetonai matomai yra įgimtas. Jo
bailumą charakterizuoja šit-
toks įvykis. Mintaujos gimnazijoje,
kur mokėsi Smetona, kartą mokiniais
pakėlė «buntą», atsisakė kalbėti rusiš-
kai poteriuis, ir pažymėtina, jog tą
dieną, kada turėjo įvykti šitas maiš-
tas, nei Smetona nei jo būsimas švo-
geris Tubelis, gimnazijon neatėjo. A-
bu būsimi Lietuvos «diktatoriai» tuo
būdu tikėjosi sudaryti sau alibi
caro valdininkų akyse. Bet bailumas
būsimų «vadų» neišgelbėjo nuo caro
čėnauninkų sauvalės, juodu buvo iš-
vyti iš gimnazijos todėl, kad gyveno
Didžiulėnės bendrabuty, kurs, rusų
akyse, buvo laikomas kramolos cen-
tru. Taip mūsų būsimi «vadai» pasi-
darė «kankiniais» pieš savo valią.
Smetonos moralinį bailumą rodo ir
kitas atsitikimas: banke, kur Smetona
tarnavo, jam teko susimūsti su kitu
tarnautoju, dėl «lietuviybės garbės»
sako paslaugūs faktų kraipytojai.
Banko direktorius norėjo Smetoną iš-
vyti iš tarnybos, bet, prašomas, suti-
ko jį palikti vietoj su sąlyga, jei jis
paukoks lenkų labdarybės įstaigoms
tam tikrą pinigų sumą. Smetona su
tuo reikalavimu sutiko ir per auką
lenkų labdarybės reikalams, atpirko
savo vietą.

Kaip prieš caro Smetona buvo
ištikimiausias caro imperijos pilietis,
taip, atėjęs vokiečiams, Smetona lai-
žosi prieš vokiečių, jis ir prieš kazierį
lojaliausias avinėlis! Kas neatsimena
Uracho rinkimų, keturių konncijų,
Smetonos paskaitų Berlyne, kur jis
vokiečiams zadėjo, mūsų neatsiklau-
sęs, «lojalumą» ir «ištikimybę» pri-
mestomis konvencijomis. Smetona ši-
tą savo moralinį bailumą ir keksavi-
masi su okupantais teisino tuo, jog
Lietuvos interesai esą «kryпта į Va-
karus», taigi į Vokietiją, o esant pa-
mus rusams, jis iš Petrapilio kance-
liarijų laukė Lietuvai «dingdigos atei-
ties». Ateinant į Lietuvą bolševikams
Smetona kartu su Voldemaru pirmie-
ji leidosi bėgti į vakarus...

Minėjau Smetonos advokatišką
karjerą; ji parodė būsimu «vado» in-
tektualę impotenciją. Ta impotenci-

Pilsudskis

Minint Juozo Pilsudskio, Lenki-
jos diktatoriaus, mirtį, nenoroms ten-
ka prisiminti pačią jo kilmę

Paskutiniame ypač dešimtmetyje,
Pilsudskis iškėlė savo vardą ne tik
lenkijoje, bet ir visoje Europoje. Ir
kaipo toks, Pilsudskis buvo be galo
garbinamas lenku, kaip Lenkijos iš-
vadotojas, didelis patriotas, savo
kraštui, Lenkijai, atsidavęs su visa
siela, karys, geležinės valios ir nepa-
prastu gabumu žmogus. Pilsudskis
kaipo diktatorius, apie kurį sukėsi
lenkų valstybės visas politinis gyve-
nimas, iškilo 1926 metais, gegužės 12
d. naktį. Ir nuo tos dienos jis ir liko
iki pat mirties centrinė Lenkijos fi-
gura.

Kasgi iš tikrųjų buvo Pilsud-
skis? Ar jis lenkų tautos, lenkų kraujo
žmogus, kad taip atsidavęs Lenkijai
dirbo ir taip yra garbinamas lenkų
tautos? Nenoroms reikia pasakyti, kad
Juozapas Pilsudskis buvo lietuvis,
lietuvių kilmės žmogus. O kodėl jisai
nuėjo tarnauti lenkų idėjoms, tai jo
asmeniškas reikalas.

Kaip žinoma, Pilsudskis ne tik
išmainė lietuviybę ant lenkybės, bet
ir savo ilgų metų pasaulėžiūros nu-
sistatymą, savo ilgų metų kovos už
tautų laisvę nusistatymą pakeitė. Jis
iš karšto tautų laisvės šalininko ir so-
cialisto virto aršiu reakcionierium ir
kitų tautų pavergėju. Del to nereikia
stebėtis, kad Pilsudskis pamynęs sa-
vo kilmę ir net pasidaręs aršiausiu
savo tautos priešu, nuėjo tarnauti
lenkams. Taipgi, kaip Pilsudskis iš
laisvės idėjos šalininko virto reakci-
onierium, taip jis iš lietuvių virto di-
deliu Lenkijos patriotu.

J. Pilsudskis yra gimęs Lietuvo-
je, 1867 m. gruodžio 5. Tai buvo žiau-
rios rusų priespaudos laikiai. Pra-
džios mokslus jisai ėjo Vilniuje, kur
besimokindamas jau pradėjo supras-
ti carininės Rusijos skriaudas daro-
mas pavergtom tautom, kaip Lenkijai
ir Lietuvai. Besimokindamas Pilsud-
skis pradėjo draugauti su tais laikais
esantiomis revoliucionieriais ir ir pats
tampa slaptos revoliucionierių orga-
nizacijos narys. Jis buvo daug sykių
arštuojamas, kalinamas, bet, pade-
dant savo draugų iš kalėjimo pabėg-
davo. 1892 metais įstojo į Socialistų
Partiją ir įkūrė lenkų socialistų par-
tijos laikraštį «Robotnik», kuris dar
ir šiandieną Lenkijoje eina ir yra so-
cialistų partijos organu. 1900 metais
Pilsudskis vėl arštuojamas ir įkali-
namas Varšuvoje su 1863 metų sukil-
lėliais. Iš Varšuvos išgabėnamas į
Petrapilio kalėjimą. O iš čia jį išve-
dė vienas revoliucionierius gydytojas.
Pilsudskis išbėgo į Japoniją ir pra-
sidėjus rusų japonų karui, jis siūlėsi
japonams į pagelbą prieš rusus. Japo-
nais jo nupriėmė. Gyvenant užsie-
niuose užėjo Didysis karas ir Pilsud-
skis Galicijoje pradėjo organizuoti len-
kų legionus prieš rusus. Pražius ka-
ru ir revoliucijoms, Pilsudskis grįžo
Lenkijon ir tampa vyriausiu kariuomenės
vadu. Pasirašius taiką su
bolševikais, Pilsudskis įstatė savo
kandidatūrą į Lenkijos prezidentus,
bet jo neišrinko. Ir nuo 1922 m. jis
gyveno privatišku gyvenimu. Bet

ja pasirodo visuose Smetonos prak-
tiškuose žygiuose. Kaip banko tar-
nautojas Smetona niekada nepajėgė
prasimūsti prie atsakingesnės vietos.
Kaipo biznio žmogus jis pasirodė vi-
siškai išsižiojėlis ir tarnaudamas Ro-
mano banke, 1925 metais, susilaukė
iš to apsuakraus amerikiečio atitinka-
mo įvertinimo: Romanas jam išdaužė
antausius ir nuleido būsimą «vadą»
trepaš žemyn. Kaip Klaipėdos gu-
bernatorius Smetona padėjo pagrindą
vokiečių viešpatavimui lietuviškoj
Klaipėdoj; jo nuopelnas yra, jei šiand-
ien Klaipėdos krašte tiek daug lie-
tuvių ir dargi buvusių «sukilelių» yra
hitlerininkų smogikų eilėse.

1926 metais gegužės 12-13 d padaro
sukilimą, nuvertė teisėtą Lenkijos vy-
riausybę ir pasiskelbė diktatorium.
Tais pačiais metais buvo išrinktas
prezidentu, bet atsisakė juo būti pa-
siimdamas sau karo ministeriją. Nuo
to laiko Lenkijoje pradėjo siausti žiau-
ri reakcija. Darbininkų socialistinis
judėjimas tapo sukaustytas paties
Pilsudskio, buvusio socialisto įsaky-
mu. Ir toji reakcija tęsiasi iki šiand-
iena.

Tai toks, trumpai suglaudus, yra
gyvenimas Lenkijos diktatoriaus Pil-
sudskio.

Lenkai juo didžiuojasi. Bet jie
didžiuojasi ne vienu tik Pilsudskiu,
bet ir kitomis garsiomis figūromis.
Bet jų nelaimė, lenkų tauta nedavė
lenkams nė vienos garsonybės. Jei
lenkuose buvo ir yra kuo nors pa-
garsėjusių žmonių, tai visi ne lenkų
kilmės. Daugumoje jie lietuviai išsi-
žadėję lietuviybės. O lietuvių tauta y-
ra davusi lenkams ištiesią eilę pagar-
ėjusių valstybės vyrų, kariuomenės
vadų, talentingų mokslininkų ir ra-
šytojų. Lietuva davė lenkams ir jų
karalių Jogailaičių dinastiją. Visi len-
kų valstybiniai šunai ir kunigaikščiai
Sapiegos, Radvilai, Skirmantai ir kt.
lietuvių kilmės. Lenkijos mokslo pa-
žibos yra sulenkėję lietuviai Taigi ir
dabar miręs J. Pilsudskis yra lietu-
vių kilmės.

Tokių lietuvių, suvaidinusių ir
vaidinančių Lenkijos kultūrinę ir
politinę istoriją pirmąjį vaidmenį,
išieikvojusi savo lietuvišką pajėgas
lenkų vardui pakelti Lenkijos istori-
ja turi labai daug. Kairiuoms jų y-
ra pabudę nuslopinti lietuviybės jau-
smai. Kaip Sviechovskis automobilio
nelaimė susižalėjęs prieš mirtį klausė
lietuvių ar lietuviai nelaiko jo lietuvių
išgama tarnavusiu tik lenkų idėjoms!
Sviechovskis mirdamas visą savo bi-
blioteką paliko Lietuvos universite-
tui. Pilsudskis, žymiausia lenkijos bu-
vusi figura, mirdamas pareiškė, kad
kūną jo gali dėti kur nori, bet jo šir-
dis turi būti užbalzamuota ir laikoma
Vilniuje prie lietuvių, prie Lietuvos.

Iš to aišku, kad ir Pilsudskiu
prieš mirtį atgimė lietuviybės jausmai
ir prašė kad ir jo širdis būtų ten, kur
lietuvių tautos širdis plaka.

15 metų kalėjimo už komunistinę literatūrą

Kaune kariuomenės teismas
sprendė piliečiu Mickevičiaus ir Či-
ėnksio bylą, kaltinamų priklausius
bolševikų komunistų slaptai organi-
zacijai, laikius ir platinus komunistų
literatūrą ir laikius slaptą spaustu-
vę Čiėnksas Vilijampolėje turi mažą na-
muką, o Mickevičius nuomavo iš Či-
ėnksio kambarį. Vasario mėnesy poli-
cija rado Čiėnksio rusų daug ko-
munistinio turinio literatūros ir ru-
siško ir lietuviško šrifto raidžių. To-
mis raidėmis buvo spausdinami atsi-
šaukimai.

Mickevičius iš profesijos raidžių
rinkėjas, Rusijoje baigęs agitatorių
kursus, gan inteligentiškas vyrukas.

Kariuomenės teismas abu pripa-
žino kaltais ir Mickevičių nubaudė 15
metų, o Čiėnksą 8 metus sunkiųjų
darbų kalėjimo.

Mokesc ai už mirusį

Sasnava. Neseniai Sasnavos val-
sčiuje mirė lietuvis evengelikas. Miru-
sis visą laiką nemokėjo bažnyčios
mokesčių. Už tai pastorius pareika-
lavo iš giminių pirma sumokėti baž-
nyčios mokesčius ir tik tada leisias
mirusį laidoti į kapus. Giminėms baž-
nyčios nuosimėčius už mirusį atsisa-
kiaus mokėti, pastorius neleido palai-
doti. Tada giminės kreipėsi į tam tik-
ras valdžios įstaigas, kurių pagelba
palaidojo mirusį lietuvi evengeliką.

✠

Lietuvos Naujienos

Provokatorius Karpavičius gavo 1 metus kalėjimo

Šiomis dienomis Alytuje buvo nagrinėjama žvalgybos šnipų ir provokatoriaus Alfonso Karpavičiaus byla.

Jis buvo kaltinamas tuo, kad norėdamas įskusti tris nepatinkamus sau vyrus, pats persišovė sau koją, o valdžiai pareiškė, kad jį persšovė tie trys vyrai, kurie esą būrus bolševikai ir norėję jį, kaip žvalgybos agentą, nužudyti.

Įskusti jo žmonės buvo areštuoti ir taršomi, bet pasirodė, kad jie neteisingai Karpavičiaus įskusti. Tuomet pradėta tardyti ir patį šnipą Karpavičių.

Medicinos ekspertyza konstatavo Karpavičiaus kojoje dvi skylės,

bet šauta iš viršaus apačion ir kulka įėjo įstrižai sutrupindama blauzdikaulį.

Krito įtarimas, kad Karpavičius pats darėsi atentatą.

Tardomas pagaliaus jis ir pripažino, kad pats šovėsis. Provokacijos griebėsis pasienio policininko Volungevičiaus įkalbėtas. Girdi, jei trys priešvalstybiniai gaivalai atsisės, tu kaip nukentėjęs gausi premiją ir paauskstinimą.

Kadangi Karpavičius prisipažino tai teismas liudytojų šioje byloje nei nasaukė.

Apygardos teismas Karpavičių pripažino kaltu ir nubaudė 1 metais paprasto kalėjimo. Teisme Karpavičius buvo ir areštuotns.

Pradėjus eksportuoti iš Lietuvos į Sovietų Rusiją kiaules, mė-

šos kaina žymiai pradėjo kilti ir brangti pragyvenimas.

Adv. Adomą Vilimą tautininkai pašalino iš savo sąjungos

«Suvalkietis» praneša, kad alytiškis advokatas Adomas Vilimas esąs iš tautininkų sąjungos pašalintas už tai, kad be tautininkų centro komiteto žinios savo kandidatūrą statęs į Alytaus burmistrus.

Žemės ūkio paroda Kauna

Žemės ūkio rūmų valdyba nutarė šį rudenį Kaune surengti žemės ūkio parodą.

Už žmonos meilužio užmušimą 10 mėn. paprasto kalėjimo

Kauno apygardos teismas sprūdė pil. Rengvico byla. Rengvicas buvo kaltinamas pernai užmušęs Pagarandą, pas kurį radęs savo žmoną intymiuose santykiuose.

Rengvica gynė adv. Br. Kalvaitis. Jis įrodinėjo teisiamojai nepaprastą susijaudinimą, o užmuštojo netiksliai elgesį griauinant šeimos santykius.

Apygardos teismas į tai atkreipė dėmesį ir Rengvica nubaudė tik 10 mėn. paprasto kalėjimo, atskaičius dar 3 mėn. ligi teismo iškalėtus.

Papildomas naujokų ėmimas

Nuo balandžio 23 d. iki gegužės 3 d. apskryčių ėmimo komisijų bus pašaukti sveikatai patikrinti visi tie vyrai, kurie pereito rudens šaukimo metu buvo įskaityti į naujokų rezervą.

Nuteistas mėginęs pabėgti iš kariuomenės

Aviacijos j. kareivis klaipėdiškis Martynas Burkandas, kaip žinoma buvo liudytoju neumanininkų ir sasininkų byloje, o po to sučiuptas prie Vokietijos sienos. M. Burkandas nuteistas 3 m. sunkiuoju darbų kalėjimo o jo brolis — 1 m. kalėjimo.

Siuvykla 1-mos Rusies

„Chic Argentino“

Priima visus vyriškų ir moteriškų rūbų. Darbas atliekamas pagal paskutines mod. s. Kainos pigios. Taip pat ir moteriškų ir moteriškų rūbų geriausios medžiagos, gražiausio pasiūtų nuo 35\$000. kojų, bačių, kaklerių ir tt. ir tt. Kalbama lietuviškai

Suanga ba **JOKUBAS VIDZERAS & Cia.**

DIPLOMUOTAS KIRPĖJAS BUENOS AIRES

Rua Santa Ephigenia, 53

SÃO PAULO

EMPRESA MARITIMA TRANSATLANTICA

R. BENJAMIN CONSTANT, N. 1 - TAND.
(ESQ. PRACA DASE)
SÃO PAULO
TELEPHONE: 2-7485
TELEGRAMMAS: TRANSMAR-S. PAULO

Laivakortės

šamados su ir be depozito (užstato), išėmimas čekių.

**Pasai
ir
Vizos**

Be jokių tarpininkų kainas patikrinkite pas mus

KAINOS LABAI ZEMOS

SIUVYKLA LIETUVA

Kazio Žebrausko
Rua Duque de Caxias, 63

Siūvame vyriškus rūbus pagal la kutinių madų (figurino). Darbas garantuotas ir Tautiečiams darome nu laicas. Medžiagų pasirinkimas taipgi yra vietinių ir užsieninių.

Adresas: **rua Duque de Caxias, 63
SÃO PAULO**

Dantų gydytoja Dr. B. Levin

Diplomuota Saratovo universiteto ir buv. prof. Tisinskigo asistentė Lvove. Gydo, traukia ir dēda dantis. Kainos pigios. Ligonius priima kasdien nuo 9 iki 12 val. ir nuo 2 iki 10 val. vak. Kalba rusų, lenkų, vokiečių ir kt. kalbomis.
Adresas **Rua José Paulino, 109. Tel. 5-6307**
(virš Lotuviškos vaistinės José Paulino).

Dr. S. Meitin

Diplomuotas Vokietijos Rygos ir Rio de Janeiro universitetu. Vidurinių ir nervų, reumatizmo ir nuomaro ligų specialistas. Gonoreja — Sifilis.
Gydymas kalnų saule.
Ligonius priima kasdieną nuo 2 iki 6 val. vak. Susikalbama lietuviškai.

Rua Barão de Itapetininga 37-A. 1-as aukštas
Tel. 4-1705.

TABAKO ISDIRBINIU FABRIKAS 'VERA CRUZ'

Rua da Mooca, 458-460 Teleph. 9-1139 — S. PAULO

**JOSÉ FERREIRA & CIA.
Demesio!**

Ponai rūkytojai, mes turime didelį pasirinkimą palaido tabako visokiems rūšies, cigaretams pūjerams, ir kitką, kas reikalinga rūkytojui
KAINOS NEGIRDETAI ŽEMOS

SIUVYKLA

ESTAN

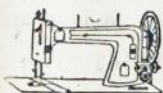

Lietuviai — vyrai, ponai, panelės! norėdami palankyti savo elegantiškumą ir sutaupti savo sunkiai uždirbtus pinigus, kreipkitės į Stasio Šlikto siuvyklą. Tai vienintelė, kuri dirba už prieinamas kainas ir atsako už darbą. Ten pat yra specialūs skyrius moteriškiems rūbams, ypač paltams ir kostiumams
Rua da Conceição, 79-a. S. Paulo. Prieš Luz stotį.

Dėmesio

Pasų metrikų ir kitų dokumentų vertimai iš lietuvių ir kitų kalbų po tugalų kalbą — Paruošame piliečių dokumentus, Carteiros de Identidade, Chamadas. — Rešame laiškus kontraktus, prašymus, pareiškimus, kopijas, ir kt. Reikalui esant, kreipkitės Rua da Mooca, 424 S. PAULO

Siuvamos Masinos

CASA ADÃO

R. Conselheiro Ramalho, 274
Kampas Av. Brigadeiro Luiz Antonio
Telefonas: 7-6191.
Parsiuntimas interieran mūsų sąskaiton
Bondes: 3, 5, 30, 47.

DANTU GYDYTOJAS JOSÉ LEVKOVICH

R. Silva Pinto, 264 (ant. 46) B. Ret.
Atsižvelgdamas į suvoktą laiką, nutarė sumažinti kainas už dantų gydymą ant pusės kainos, kaip antai: ištraukti dantį be skausmo 5\$000; plomba cidabro purceleno 8\$000; grynoaukso danties vainikėlis 40\$000.
Kalbama lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.

DR. H. S. MINDLIN

RUSU MEDIKAS

Vidujinių, ruoterų ir venerinių ligų gydytojas.
Priėmimo val. nuo 2 iki 6 val.
Telefonas 4-5515

R. Barão de Itapetininga, 10
9 aukšt. — Salės 920-918

Buto telefonas: 4-0854

FOTOGRAFAS IS
KAUNO

GILUC

savo meniškų darbų daro moderniškas visokių rūšių fotografijas iš geriausių užsienio medžiagos pagiginta kaina. Be to, europiečiams daroma nuolaidė.
Adresas: Rua José Paulino, 118a
Bom Retiro.

„L. Aidas Br.“ metams kaštuoja 12\$. Piguus siūsti įvertintam laiške adresu „L. A. B.“ R. da Mooca, 424.

Prof. Dr. Mario Gnecco

Asistentas

Is. Garlo

Medikas, Chiurgas, Akušerija, Sifilis ir urinariniai kanalai. Pasiūdomi įvairūs vidurių skausmai ve operacijų kalba lietuviškai, rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.
Priėmimo valandos — nuo 2 iki 8 v. v. Rua Barão Parana-plaçaba, 5, 1 aukšt. (prie Largo da Sé skersgatvio)

DAKTARAS A. JAZARA SNEGE

(Maskvos gydytojas 1914 m.)
Vidujinių, venerinių ir moteriškų ligų specialistas, chirurgas.
Ligonius priima nuo 9 iki 12 ir nuo 3 iki 7 val. vak.
Ladeira Porto Geral, 12, salės, 4 ir 5, (kampas rua Boa Vista ir 25 de Março).
Gyvenamoji vieta ten pat 5 aukšte. Telefonas 2-5068

Rukantieji!

PRIVALOT žinot, kad malonu ir pigu rūkyti nekenksmingose nikotinėse gilzėse, kurių mundštukuose yra vata ir sunaikina nikotina. Labai pigiai kaštuoja: 100 ŠTUKU 600 REISU, 1000 ŠT. — 4\$500, taip mašinėlė dirbti papirosams kaštuoja 1\$000. Parsiuntimas interieran 1000 št. gilzų — 6\$000.

RUA S. CAETANO, 208 — S. PAULO

Casa Genny

Papirosinė popiera «Paris» 100 knygučių ir vienas kartonas 12\$000.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

MIGUEL OCOUGNE

Rua 15 de Novembro, 32 sobroloja Tel. 2-6393
S. PAULO

Daro vertimus iš visų kalbų ir paruošia visokius dokumentus, kaip antai: chamadas, naturalizacijos, carteira de identidade ir kitus dokumentus.

KALBAMA LIETUVIŠKAI.

Siuvykla Marijampolė

Priimame vyriškų rūbų užsakymus. Darbas atliekamas pagal naujausios mados ir užsakytojo norą. Turime pasirinkimui medzagių vietinių ir užsienio. Kreipkitės visuomet į mūsų siuvyklą nt rua Taquary 24 (priekamrua da Mooca)

A Nizevičius

Vokiečių fotografijų staiga „BERNARDO“

Isteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namuose fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
Arthur Schmidt

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) S. PAULO
Telephone 4-5576

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus
CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigos. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 267
(Bom Retiro).

Telephone 5-3584,
S. PAULO

LABOLOTORIJA MEDICINIŠKAS IŠTYRIMAS

(Nugarakaulio smegenų kraujas šlapimo ir išmatų)
Tikras ir geras.

Dr. M. KANDIA IR A. KOGANO

Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukšt. Priėmimo valandos nuo 9-11 ir nuo 3-6. Sekmadienį nuo 10-12 val. Tel. 4-0218. Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai.

LIETUVISKA VAISTINE

“José Paulino”

RUA JOSÉPAULINO, 109 Teleph. 5-6307
(BOM RETIRO)

Visokių vaistų, parfumerijos daiktų, perryšimo medžiaga pigiausiomis kainomis.

Su pagarba Provizorius A. RUMMEL
Medicinos pagelba kasdien už dyka nuo 5 iki 9 v. v.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto)

su didele praktika Europoj ir Brazilijoje.

Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų specialistas
LABORATORIA: nugarakaulio smegenų, šlapimo ir išmatų ištyrimas. Ligonius priima nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Konsultorija ir gyvenamoji vieta
Rua Ypiranga, 15, app. 4 - Telef. 4-0316 - S. PAULO

Charutaria Central da Mooca

Isteigta 1915 metais

Eduardo Rodrigues

Visokiausios rūšies cigarai, charutai, papirosams dirbti ir kiti reikalingi rūkanties dalykai. Taip pat geriausios rūši tabakas palaidas, pokelėlis ir „corda“.
Pasirinkimas didžiausias pagal vartotojo pagelbavimą.
S. Paulo, Rua da Mooca, 420. Tel. 9-1264.

MOTERISKO RUBU SIUVĖJA

V. Bacevičienė

Priima visokius moteriškų rubų užsakymus, kaip suknelė, bliuzės, daltai ir tt. iš įvairios medžiagos. Darbas atliekamas pagal naujausių madų modelių garantuotai ir pigiai.

Adresas:
R. Campineiros 62 - Mooca
(Einant iš rua da Mooca į Belem kapines pirmas skersgatvis - rua Tobias Barreto).

LIETUVISKA SPAUSTUVĖ

rua da Mooca, 424

Atlieka visokius spaudos darbus įvairiomis kalbomis. Darbas atliekamas švariai, greitai ir pigiai. Reikalui esant, visuomet kreipkitės tik į Lietuviską Spauštuvę

R. da Mooca, 424

Daktaras A. M. Kandia

Venerinių, vidujinių ir vaikų ligų. Priima: nuo 9-11 v. ir nuo 3-9 v.
Analizė ligoniams nemokama
Rua Barão de Itapetininga, 52, 3 aukšt. -
Tel. 4-0218.
Kalbama rusiškai, lenkiškai ir vokiškai

Dr. ADOLPHO TAUBKIN ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo Fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai (ipotikos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t.t.), skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita, 2, 2-as aukšt. Telefonas 2-1629
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 1 iki 5 val. vak.

KALBA LIETUVIŠKAI

VIETOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Vėl audra kyla prieš konsulą

Teko pasikalbėti su kai kuriais katalikais — parapijonais, kad jie, parapijonai, ruošia naują audrą prieš Lietuvos konsulą Mačiulį, kaip kenksmingą asmenį ne tik lietuviams katalikams, bet ir visai kolonijai. Viena tokia audra buvo parapijonų susirinkimo, balandžio 28 d., kur buvo išnešta protesto rezoliucija prieš Mačiulį. Dabar parapijonų darys vėl susirinkimą gegužės 19 d., kur bus pateiktos naujos rezoliucijos prieš konsulą Mačiulį. Čia reikia pažymėti, kad konsulas Mačiulis irgi priklauso parapijai ir dar yra jos garbės nariu. Iš to jau galima spręsti, koks yra Mačiulio sugyvenimas su katalikais, jei pastarieji pradėjo kelti prieš jį revoliuciją. O ką jau kalbėti apie konsulo Mačiulio taktą su pažiangąja kolonija. Jei konsulas per savo laikraštį puola kunigą ir parapijonus, tai dar su didesniu žvilumumu jisai šmeižia pažangiusius.

Draugas.

Apkūlė savo meilužį

Pereito sekmadienio vakare, Villa Prudente, rua Corbelias, Aleksandras Gajauskas linksminosi pas savo meilužę Katinienę. Tarp judvieju kilo ginčas ir po to peštynės. Katinienė su savo duktere Olga gerokai apkūlė Gajauską, kad tam prisiejo šauktis asistencijos, nes moterys gerokai apdaužė jam galvą bonkomis.

K r s p.

Apskundė savo žmoną policijai už vagystę

Jonas Andriuškevičius, gyvenantis Villa Anastacio, rua Costa Pinto 36, apskundė policijai savo žmoną, kad nuo jo pabėgusi, gyvenanti su tūlu «gvarda civiliu» ir be to, bėgdama jį apvogusi — paėmusi brangų laikrodį ant 1:000\$ vertės. Kadangi žmona sako, jog laikrodis esąs jos, tai policija paėmė jį savo žinion ir bylą perdavė spręsti teismui. Žmonos meilužis sužinojęs apie bylos užvedimą, išvarė Andriuškevičienę nenorėdamas kad ir jį įveltų į bylą. Andriuškevičienė dabar nei vyro, nei laikrodžio nei meilužio netėri.

K r s p.

„Lietuvis“ netiesą rašo

Pracitame «Lietuvio» numeryje, pasislėpęs po slapyvardė «pamokslą klausęs» konsulas Mačiulis parašė žinutę, kurioje atkakliai puola didžiausią savo «neprietelį» kun. Sugintą. Tarp kit ko ten rašoma, buk kunigas veikia prieš Lietuvos įstaigas (suprask konsulatą). Iš tikrųjų nieko panašaus

nėra. Konsulatą, kaip mūsų valstybės įstaigą, kunigas labai gerbia, supranta jo reikšmę ir naudingumą šiame krašte. Nemėgsta kunigas, kaip ir visa skaitlinga lietuvių kolonija, tik vieno Dr. Petro Mačiulio ir tai ne kaipo Lietuvos konsulą, bet kaipo asmenį, charakteringą yra ir tas reiškinys kad kunigas jį (Mačiulį) ne puola, o visuomet ginasi pastarojo puolamas.

Per ištikus 6 metus konsulas Mačiulis atsizymėjo visa oile skandalių dėl jo kišimosi į svetimus, kartais šeimyninius ar privataus pobūdžio reikalus. Jis nuolat provokuoja vieną kolonijos dalį prieš kitą; vieną žymesnį kolonijos veikėją supiudo su kitu. Tam jis panaudoja ne tik savo igimtą provokatoriaus gabumą, bet ir lietuvių omigrantų spaudą, kurios užduotis šiame krašte yra visai kita.

Štai faktai: konsulas Mačiulis kišasi į pamaldų reikalą. Nėra atsitikimo, kad kun. Sugintas būtų atėjęs į konsulatą ir išbaręs mašiniste, pavyzdin, kad ir už tai, jog jį nemoka lietuvių kalbos... Tai ne kunigo reikalas. Kitas reikalas su konsulu Mačiuliu. Bažnyčioje, laike mišiu, jis užbėga ant vargonų ir, išikarsčiavęs balsiai aprėkia vargoninką, kam jis ne vietoje kaž ką suvargonavo. Jei ne šis charakteringas faktas, kurį visi nebuvę galima paslėpti nuo nuo keliolikos liudininkų — choristų, gal niekas iš besimeldžiančių nebūtų pastebėjęs vargoninko klaidos.

Brazilijos lietuviai visi gerai suprato ir patyrė gyvenime, kad Dr. Mačiulis, kaip baigęs kunigų seminariją, turi nusimanyti ir apie vargonus ir apie šventas giesmes, tačiau jam neduota teisė laikyti mišias ir tikrinti vargoninkus. Bažnyčioje tą teisę turi tik kunigas. Tai jo sritis.

Ziūrint iš šalies, kartais, sunku ir suprasti, ko konsulas Mačiulis nori. Šiandien jis daugiau negu kada nors yra papiktintas ir nustatęs prieš save visą lietuvišką koloniją. Šiandien ne tik socialistiško, katalikiško bet ir tautiško nusistatymo žmonės vienbalsiai smerkia p. Mačiulio demagoginį, destruktivų lietuvių darbą.

Juk lietuvišką darbą čia dirba daugelis: ir mokytojai, ir kunigas, ir valdininkai, ir mūsų inteligentijos žymesnioji dalis, o vienok jų niekas nekeikia. Anaipol, kai kuriuos žmones labai giria ir myli.

Kodėl negali būti tokiu konsulas Mačiulis? Jis turėtų būti tokiu. Kaip rodos, malonu būtų matyti visų gerbiamą žmogų konsulo pareigose. So, rodos, daugiau bereikėtų? Bet ne. Ponas Mačiulis nenori, veikiausia negali būti padoriu žmogui. Kaip tas vaikas, ištrūkęs iš motinos prižiūros, jis negali nurimti savyje, nepadarė

oilinės «sėlmystės». Mat, tokia jau provokatoriška jo prigimtis.

Piliėtis.

Visu negerumu priežastis

Daugelis mūsų tautiečių skundžiasi, kad sunkus laikas, kad negalima daug uždirbti ir žmoniškai gyventi, kad reikia trunyti sklepuose ir blogą maistą valgyti. Tas tai tiesa, kad uždarbiai labai menki, gal būtų, niekur darbininkas tiek mažai neuždirba, kaip čia. Bet vis dėl to, gyvenant žmoniškai, turint norų, galima išlysti iš sklepų iš dvokiančių duobių. Daug lietuvių yra, kurie turi nuosavus namus, bet daug dar yra tokių, kurie duobėse keikia savo nedale. Skaudu matyti tokius, bet reikia pasakyti, kad jie patys savo gyvenimą sunkina, kad jie patys ir taip sunkų gyvenimą dar labiau skurdina.

Teko aplankyti lietuvių apgyventus rajonus — Alto da Mooca ir Bom Retiro. Stebėsi, žmogus, ir galvoji, iš kur lietuvių tiek pinigų ima per naktis girtuokliauti? Kiekvienoje tų rajonų krautuvė rasi po kelis mūsų tautiečius, vėlybą naktį, girtuokliaujant. O pasigėrę dažniausiai pešasi, patenka į policiją, nustoja darbo. O sklepuose trunijanti moteris su vaikais keikia vyrą, graužiasi. Ir nėra ko stebėtis, jei tokia moteris pritrūksta jėgų, meta viską ir išcina t. y. pameta vyrą. Tokiame atsitikime daugiausiai yra kaltinama moteris. Bet tikrumoje, tai vyrų kaltė, kurie vietoj žiūrėti savo šeimynos, vietoj pagelbėti jai bristi iš skurdo, vyras dar labiau stumia savo šeimą skurdan. Tai kas tuo atveju yra kaltas?

Moterų Draugas.

Bom Retiro lietuvių mokykla

Bom Retiro rajone gyvena apie pustrčio tūkstančio lietuvių šeimynų. Atrodo, jog tam rajone ir lietuvių mokykla turėtų gerai veikti (ir vaikų mokykloje turėtų būti pakankamai. O taip ir buvo ankščiau, prie kitų mokytojų, bet dabar mokykla visai tuščia, tik 31 vaikas ją lanko ir tie, reik manyt, pabėgs, nes kaskart mokinių mažėja. Kodėl taip yra, nesunku suprasti, žinant mokytojo Pažėros mokymą. Jis per dienas ping-pong žaidžia ir mokyklos visai nežiūri, dėl

to tėvai ir neleidžia savo vaikų Pažėrai mokinti, nes žino jog vistiek nieko jų neišmoks, o tik sugals laiką. Mokyklos senai įsikūrė, bet mokyklo atžvilgiu visai nesutvarkytos.

Bomretirietis.

(Tąsa iš 2-ro pusl).

važiuoti, nors frigorifike darba gava. Bet jei nenorėjo vargti ant žemės kad po mirties «dangun» patekus, tai niekas nekaltas.

Konstatuojant šiuos faktus, tenka pasakyti tikrą tiesą: Urugvajau lietuviai skaitytini Pietų Ameriko lietuviu bedievių ašimi ir darbštum pavyzdžiu. Tai tikslis kryptis, kuri nepalanki né dykaduonizmui, né bolsvizmui, né fašizmui. Apie ją sągeriausios nuomonės.

Montevidejietis.

Pardavimui Sapatarija

Ant rua Voluntarios da Patria parduodama įrengta ir su šių metų licencija sapatarija. Sužinoti sąlygų rua Vidal de Negreiros, nr. 18.

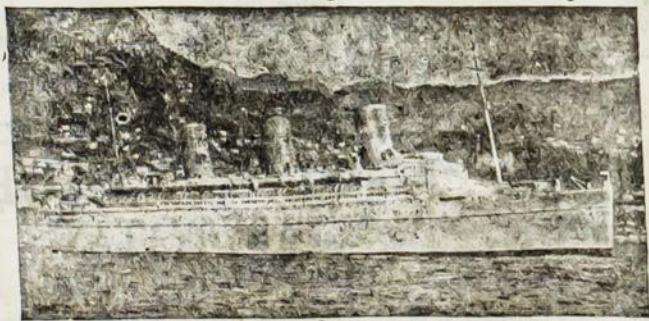
MASKVA

SAUL KOITMAN

Praneša savo tautiečiams, kad krautuveje Maskva Jūs galėsite gauti visokių užsienio valgomų daiktų kaip silkų, Vioceto Arbatos, Rusiškos Degtinės. Pagaminame siągi dešyt, mesą, lietuvius. Viskas pagaminta pagal licenciją papročius. Paruošiamie valgius vestuves, krikštynoms ir pokilams pe. 24 vl. Taipgi siūniamie ir interieriaus. Galime visuomet rugintis duonos. Visada sveizi. Rua José Paulino 123 Phone 5-5841

Laivu Agentūra „BREMEN“

RUA S. BENTO, Nr. 64 Tel. 2-6460.

ŠAMADAS IR LAIVAKORTES IS EUROPOS

Agentūra praneša savo klientams, kad ji atnaujino patarnavinimą šamadų daryme, paruošdama jas labai greit ir pigiai. Laivakortės duodamos išsimokėjimui labai geromis sąlygomis.

VILLA ZELINA

AURŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIŠIA, LIETUVIŲ BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS. ŠVIŠIA, LIETUVIŲ NUOSAVA ŽEMĖS SKLYPA! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10#000 UŽ MĖ ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI. TEIRIAUTIS IŠIMOKĖJIMUI. ANTONIO PRADO Nº3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE: PAS KARLOS KORKISCHKO AV. ZELINA Nº3 ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.